

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Prawoznawstwo
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Legal theory
Kierunek studiów	prawo kanoniczne
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	nauki prawne
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	ks. dr hab. Mirosław Sitarz, prof. KUL
---	--

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	I	11
konwersatorium			
ćwiczenia	30	I	
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	– wiedza ogólna z zakresu społeczności kościelnej i państwowej oraz różnic między nimi – wiedza ogólna na temat stanowienia prawa w porządku kościelnym i państwowym
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

wprowadzenie podstawowych pojęć z zakresu nauk o prawie kanonicznym i świeckim oraz państwie
nabycie umiejętności korzystania z podstawowej wiedzy teoretycznej dotyczącej prawa kanonicznego i świeckiego oraz państwa niezbędnej przy interpretacji zjawisk społecznych, politycznych i religijnych
rozumienie potrzeby kształcenia się i doskonalenia umiejętności

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	zna w zakresie rozszerzonym pojęcia: przepis prawny, norma prawna, stosunek prawny, zdarzenie prawne, epikia, dyspensa, osoba fizyczna, osoba prawna, osoba moralna w prawie kanonicznym, a także akty normatywne w Kościele i ich zastosowanie w dyscyplinie prawo	K2A_W01
W_02	ma rozszerzoną wiedzę o znaczeniu prawa kanonicznego w kontekście innych dyscyplin, zwłaszcza prawa, ponieważ ci sami ludzie należą – choć z innych tytułów – do dwóch społeczności: Państwa i Kościoła. Ma rozszerzoną wiedzę dotyczącą znaczenia Kościoła w kształtowaniu relacji Kościół-Państwo w Polsce	K2A_W02
W_03	ma uporządkowaną wiedzę w zakresie różnicy między prawoznawstwem na kierunku prawo kanoniczne a prawo, przede wszystkim w związku z jego stosowaniem, przestrzeganiem i realizacją, a także metodologią prawa kanonicznego, jako nauki z pogranicza prawa i teologii, ponieważ przedmiotem badania jest Kościół	K2A_W03
W_04	zna w zakresie pogłębionym podstawowe wartości i wymogi obowiązujące w stanowieniu prawa w Kościele, w tym przede wszystkim potrafi wskazać i scharakteryzować organy promulgacyjne w Kościele, budowę normy prawnej (hipotezę, dyspozycję i sankcję), scharakteryzować zasady obowiązujące w wykładni prawa w Kościele, jako społeczności Bosko-ludzkiej	K2A_W04
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	potrafi wskazać i w pogłębiony sposób wyjaśnić źródła prawa w Kościele i w państwie, scharakteryzować prawo Boże i prawo ludzkie oraz wskazać zależność między prawem a moralnością	K2A_U01
U_02	potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną w praktyce, w codziennych relacjach międzyludzkich, w dialogu z innymi, przede wszystkim potrafi zastosować podstawowe pojęcia z dyscypliny prawo kanoniczne (np. dyspensa i epikia) do sytuacji życiowych, tzn. kiedy i pod jakimi wymogami można uzyskać dyspensę, czy zastosować epikie. Potrafi formułować własne opinie ww. kwestiach	K2A_U02
U_03	potrafi sprawnie porozumiewać się za pomocą zwrotów prawniczych, np. stosunek prawny, norma prawna, przepis prawny, z osobami zarówno z dyscypliny prawo kanoniczne czy prawo, jak też spoza osób zajmujących się tymi dyscyplinami	K2A_U04
U_04	potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę dotyczącą m.in. relacji między społecznością państwową a kościelną, w tym miejsca religii w państwie wyznaniowym i państwie świeckim i konsekwencji tego w życiu społecznym i gospodarczym oraz	K2A_U07

	szeroko rozumianego systemu politycznego. Potrafi właściwie argumentować i uzasadniać swoje stanowisko	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	jest gotów do krytycznej i nieustannej oceny poziomu swojej wiedzy i umiejętności oraz ciągłego rozwoju, tak, aby za pomocą zdobytej wiedzy i nabytych umiejętności potrafił świadczyć na zewnątrz o wartości swego człowieczeństwa	K2A_K01
K_02	rozumie i stosuje w życiu codziennym znaczenie prawa kanonicznego w funkcjonowaniu społeczności kościelnej, np. wartość takich możliwości jak dyspensa czy epikia, które mają umożliwić człowiekowi zbawienie	K2A_K03
K_03	rozpoznaje problemy społeczne, np. w zakresie partii politycznych i wartości, jakie reprezentują w swoim programie. Potrafi krytycznie się do nich odnieść powołując się na podstawy zakorzenione w prawie naturalnym, które obowiązują zarówno wierzących, jak i niewierzących. Angażuje się w różne zespoły czy koła naukowe, dzięki którym może poszerzać swoją wiedzę	K2A_K05
K_04	podejmuje działania – ze względu na znaczenie Kościoła w dziejach Narodu Polskiego, rozróżniając pojęcie Narodu od Państwa i Państwa od Kościoła – do zachowania dziedzictwa Kościoła, Narodu i Państwa	K2A_K08

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

1. Klasyfikacja nauk prawnych
2. Pojęcie, geneza i klasyfikacje państw
3. System polityczny, system partyjny, partie polityczne
4. Państwo a Naród
5. Państwo a Kościół
6. Normy społeczne i ich podział
7. Prawo Boże i prawo ludzkie
8. Prawo a moralność
9. Tomizm i inne filozoficzne definicje prawa
10. Norma prawna a przepis prawny
11. Rodzaje norm prawnych i przepisów prawnych
12. Budowa normy prawnej
13. Pojęcie stosunku prawnego
14. Podmiot stosunku prawnego (osoba fizyczna, osoba prawna, osoba moralna)
15. Przedmiot stosunku prawnego
16. Zdarzenie prawne i fakty prawne
17. Pojęcie i klasyfikacja źródeł prawa w państwie i Kościele
18. Rodzaje źródeł prawa ze względu na sposób powstania
19. Budowa, rodzaje i hierarchia aktów normatywnych w państwie i Kościele
20. System źródeł prawa polskiego i kanonicznego
21. Wykładnia prawa w państwie i zasady interpretacji prawa w Kościele
22. Stosowanie, przestrzeganie, realizacja prawa (epikia, dyspensa)
23. Pojęcie, rodzaje i gwarancje legalności i praworządności
24. Organy promulgacyjne w państwie i Kościele
25. Wymogi stanowienia prawa w Kościele
26. Zasady sprawowania władzy ustawodawczej, wykonawczej i sędziowskiej w Kościele

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład konwencjonalny	Egzamin	Karta egzaminacyjna
W_02	Dyskusja	Obserwacja	Karta oceny
W_03	Dyskusja	Obserwacja	Karta oceny
W_04	Praca z tekstem	Obserwacja	Karta oceny
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Analiza tekstu	Kolokwium	Uzupełnione i ocenione kolokwium
U_02	Burza mózgów	Obserwacja	Karta oceny
U_03	Dyskusja	Obserwacja	Karta oceny
U_04	Dyskusja	Obserwacja	Karta oceny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Metoda obserwacji uczestniczącej	Obserwacja	Raport z obserwacji
K_02	Dyskusja	Obserwacja	Karta oceny
K_03	Metoda obserwacji uczestniczącej	Sprawozdanie	Wydruk sprawozdania
K_04	Dyskusja	Obserwacja	Karta oceny

VI. Kryteria oceny, wagi

Ocenę **pozytywną** otrzymuje Student, jeżeli:

- uczestniczy w wykładach i ćwiczeniach (dopuszczalne 2 nieusprawiedliwione nieobecności)
- z zakresu wiedzy merytorycznej odpowie na minimum 50% wymaganych odpowiedzi.

Ponadto:

- zna podstawowe terminy z zakresu państwa i prawa, zarówno w porządku kościelnym, jak i państwowym oraz potrafi wskazać źródła dotyczące przedmiotu
- potrafi wykorzystywać wiedzę z zakresu prawa w celu porządkowania przepisów
- utożsamia się z wartościami realizowanymi przez Kościół

Ocenę **dobrą** otrzymuje Student, jeżeli:

- zna większość terminów oraz źródeł z państwa i prawa w porządku kościelnym i państwowym
- potrafi wykorzystywać wiedzę z zakresu prawa w celu porządkowania przepisów
- utożsamia się z wartościami realizowanymi przez Kościół

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje Student, jeżeli:

- zna wszystkie wymagane terminy oraz źródła z zakresu państwa i prawa w porządku kościelnym i państwowym
- potrafi wykorzystywać wiedzę z zakresu prawa w celu porządkowania przepisów; potrafi czynnie i kreatywnie pracować w zespole, a nawet mu przewodniczyć i szukać najbardziej optymalnych rozwiązań dla zadanych kwestii oraz potrafi samodzielnie rozwiązywać kazusy
- utożsamia się z wartościami i celami realizowanymi przez Kościół. Odnacza się dojrzałością

Sposób weryfikacji: obserwacja, sprawozdanie, kolokwium, egzamin.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	60
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	225

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
1. Prusak F., Sitarz M., <i>Propedeutyka prawa. Zagadnienia podstawowe</i> , WSHiP, Warszawa 2000.
2. Krukowski J., <i>Wstęp do nauki o państwie i prawie</i> , Towarzystwo Naukowe KUL, Lublin 2004.
Literatura uzupełniająca
1. Krukowski J., <i>Zasada współdziałania pomiędzy państwem a Kościołem w ujęciu prymasa Wyszyńskiego</i> , w: <i>Kardynał Stefan Wyszyński Prymas Tysiąclecia. Mąż stanu. 1901-1981-2001</i> , Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 2001, s. 29-45.
2. Sitarz M., <i>Wymogi stanowienia prawa w Kościele partykularnym. Zarys problematyki</i> , „Biuletyn Stowarzyszenia Kanonistów Polskich” 23 (2013), nr 26, s. 85-93.
3. Sitarz M., <i>Podstawowe zasady w sprawowaniu władzy ustawodawczej biskupa diecezjalnego</i> , w: <i>II Polski Synod Plenarny a synody diecezjalne</i> , red. J. Krukowski, M. Sitarz, A. Pastwa, Towarzystwo Naukowe KUL, Lublin 2015, s. 93-117.
4. Sitarz M., <i>Przesłanie Stefana Kardynała Wyszyńskiego do prawników</i> , „Biuletyn Stowarzyszenia Absolwentów i Przyjaciół Wydziału Prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego” t. XII, nr 14 (2) 2017, s. 49-62.
5. Sitarz M., <i>Posłannictwo Kościoła wobec Narodu w ujęciu Prymasa Polski Stefana Kardynała Wyszyńskiego</i> , w: <i>Kościół a Naród i Państwo w perspektywie 1050. rocznicy Chrztu Polski. Historia i teraźniejszość</i> , red. J. Krukowski, M. Sitarz, I. Dosz, Towarzystwo Naukowe KUL, Lublin 2017, s. 161-194.
6. Sitarz M., <i>Zadania Kościoła i państwa w służbie człowiekowi. Wybrane zagadnienia</i> , „Biuletyn Stowarzyszenia Absolwentów i Przyjaciół Wydziału Prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego” t. XIII, nr 15 (1) 2018, s. 143-156.